

VROUWELIJKE SYMBOLIEK IN DE OPENBARE RUIJTE

Projecten, netwerken en goede praktijken

ABSTRACT

Hoe is het gesteld met de plaats van vrouwen, gendergelijkheid en diversiteit in de (stedelijke) openbare ruimte? Hier vindt u een overzicht van projecten, netwerken en goede praktijken rond dit thema.

Samengesteld door Anna Francoz

Inhoud

Inleiding.....	3
Vrouwen een plaats geven in de openbare ruimte: uitzonderlijke projecten	4
Op internationaal niveau	4
• Vijfde UN Women World Leaders-forum voor veilige steden en veilige openbare ruimte voor vrouwen.....	4
• « <i>The new urban agenda</i> » - VN	4
• « <i>Womenability</i> »	4
Op Europees niveau.....	5
• Rapport van het Europees Instituut voor Gendergelijkheid – TRANSPORT	5
• « <i>City VITality And Sustainability</i> » (CIVITAS)	5
• Urbact en het rapport « <i>Gender equal cities</i> »	6
• « <i>The future of cities</i> » - Rapport van de CCR en de Europese Commissie	6
Op nationaal niveau	7
• « <i>Imagining gender equalities</i> »	7
• Een reeks genderaudits	7
• De stad Malmö	8
• Het projet « <i>Gender Mainstreaming Model District</i> »	8
• De « <i>roze taxi's</i> »	8
• Een feministische benadering van stadsplanning die nieuwe ideeën naar Husby, Stockholm brengt	9
Samen sterk	10
Op internationaal niveau	10
• Het netwerk « <i>GenderCC - Women for Climate Justice</i> ».....	10
• « <i>Uni Hub Gender</i> » van Habitat-UNI.....	10
• Het netwerk « <i>Women in Cities International</i> » (WICI).....	10
• Het netwerk « <i>Women in Architecture</i> » (WIA)	11
• Het netwerk « <i>Metropolis Women</i> »	11
Op Europees niveau.....	11
• Het netwerk GDUS – « <i>Gender, Diversity and Urban Sustainability</i> ».....	11
• De CEMR en het Observatorium van het Europees charter voor gelijkheid van vrouwen en mannen op lokaal vlak.....	12
• Het netwerk MoMoWo « <i>Women's Creativity Since the Modern Movement</i> »	12
Op nationaal niveau	13
• Het Brussels Centre for Urban Studies	13
• De verklaring « <i>Engagement arts</i> »	13
• Femmes Résistantes Artistes Professionnelles (FRAP).....	14
• Het collectief « <i>Genre et Ville</i> ».....	14
• Het coöperatief « <i>Col-lectiu Punt 6</i> »	14
• « <i>L'architecture qui dégenre</i> »	15
• Garance vzw	15
• De vereniging ANGELA D.	16

• «City Dreamers».....	16
Goede praktijken die inspireren (Podcasts, documentaires, kunst- en cultuurprojecten, verenigingen...)	17
Het zich opnieuw toe-eigenen van de openbare ruimte	17
• Verkenningwandelingen – een initiatief van de vzw Garance.....	17
• Matrimoniumdagen (« <i>Les Journées du Matrimoine</i> »).....	17
• Podcast Rencontre Bâtarde #1: « <i>Les femmes & la brique</i> » (« Vrouwen en de baksteen »).....	18
• Audio documentaire « <i>La ville à l'épreuve du genre</i> » (« Een gendertoets van de stad »)...	18
• Podcast « <i>Cours d'égalité à la récré</i> » (« Gendergelijkheid op de speelplaats »)	18
• Het festival « WoWmen »	19
• De documentaire « <i>Women In Architecture</i> ».....	19
• « Vrouw op straat / VRT »	19
• « Madou wordt Madouce ».....	20
Feministische kunst – symbolische aanwezigheid van vrouwen in de stedelijke omgeving	21
• Collages rond vrouwenmoorden in Brussel	21
• « <i>Contemporary Women's Artists in Belgium</i> » (CWAB)	21
• Enquête en opvoering « <i>Urbamouv</i> »	21
• De « <i>Nanas</i> » van Niki de Saint Phalle	22
• « <i>Truisms</i> » van Jenny Holzer	22
• « NI » van Tania Mouraud	23
Streven naar een inclusieve openbare ruimte	23
• Zorolla.....	23
• « De AntiSeksistische brigade ».....	23
• De vereniging « <i>À nous la nuit</i> » (« De nacht behoort ons toe »)	24
De virtuele publieke ruimte	24
• « INTERNATIONAL WOMEN ARCHITECT MAP » door MoMoWo - <i>Women's Creativity Since the Modern Movement</i>	24
• Het projet « <i>EqualStreetNames.Brussels</i> ».....	25
• De Wikithon van de RTBF	25

Inleiding

De (stedelijke) openbare ruimte behoort evenzeer toe aan vrouwen als aan mannen. Maar voelen vrouwen er zich eveneens in thuis?

Via het project « *Urban space and female symbols: de meerwaarde van een vrouwelijke symbolische aanwezigheid in de openbare ruimte* », dat financiële steun geniet van *equal.brussels*, wil Amazone vzw, kruispunt gendergelijkheid deze vraag onderzoeken en het thema opnieuw onder de aandacht brengen.

In het najaar 2020 organiseren wij daarom een studienamiddag rond de vraag naar de meerwaarde van het rekening houden met genderverschillen en diversiteit bij de inrichting en de symbolische aanwezigheid van vrouwen in de stedelijke openbare reële en virtuele ruimte.

Tegelijkertijd wil Amazone de hand aan de ploeg slaan en plaats maken voor de visualisering van deze problematiek. Wij organiseren een tentoonstelling met kunstwerken die het toe-eigenen door vrouwen van de stedelijke (reële en virtuele) openbare ruimte op een beeldende en originele manier vorm geven.

Om de artiesten die zich voor dit project willen inzetten achtergrond te bieden maar om tegelijkertijd een theoretische basis te bieden aan iedere geïnteresseerde, stelde Lien Meyermans, stagiaire bij Amazone en studente in de Master Gender en Diversiteit een thematische bibliografie samen, die u terugvindt op onze website (amazone.be).

Anna Francoz, studente in de Master Politieke Wetenschappen aan de *Université Lumière Lyon 2* (Frankrijk) en eveneens stagiaire bij Amazone, vulde deze bibliografie aan met een bijlage met goede praktijken rond de inclusie van vrouwen in de openbare (stedelijke) ruimte op internationaal, Europees en nationaal niveau.

Deze bijlage heeft niet de pretentie exhaustief te zijn. Wij willen hiermee inspireren en illustreren hoe dit thema actueel leeft. Het overzicht zet een verscheidenheid aan projecten in de kijker: studies en rapporten, organisaties en netwerken, (multi)media en kunstwerken. Allemaal goede praktijken die er toe bijdragen dat er rekening gehouden wordt met vrouwen en diversiteit in stadplanning en bij de inrichting van de openbare ruimte.

Bij elke beschrijving vindt u een link naar de bron. Zo kan u op een correcte manier refereren aan de vermelde initiatieven en hun auteurs, de informatie meteen online raadplegen en u desgewenst verder informeren.

Titel: *Urban space and female symbols : vrouwelijke symboliek in de openbare ruimte (2020)*

Samenstelling: Anna Francoz; Vertaling: Inge Van der Stighelen

Stagebegeleidsters: Virginie Tumelaire en Inge Van der Stighelen, stafmedewerksters Amazone

Vrouwen een plaats geven in de openbare ruimte: uitzonderlijke projecten Op internationaal niveau

- **Vijfde UN Women World Leaders-forum voor veilige steden en veilige openbare ruimte voor vrouwen**

MAROKKO - INTERNATIONAAL

UN-Women organiseert tweejaarlijks een forum van hoog niveau rond meer veiligheid in steden en een grotere inclusie van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte. In 2020 had dit *UN Women World Leaders Forum* plaats in Rabat (Marokko) van 26 tot 28 februari.

250 leidinggevendenden/expert.e.s uit 22 landen kwamen er samen. Onder hen vrouwen en meisjes, vertegenwoordig.st.ers van regionale, nationale en lokale overhedens, van onderzoekseenheden, van de privésector en van netwerken die zich bezighouden met de veiligheid van vrouwen.

Tijdens het forum worden er goede praktijken uitgewisseld en een stand van zaken opgemaakt. Het wil lessen trekken uit bestaande ervaringen en nieuwe partners aanspreken om zo wereldwijd de kennis rond dit thema te versterken en actieprogramma's op touw te zetten met het oog op veiligere steden en een veiligere openbare ruimte voor vrouwen en meisjes.

Meer informatie via: <https://www.unwomen.org/en/news/events/2020/02/event-fifth-un-women-safe-cities-and-safe-public-spaces-global-leaders-forum/>

- **« The new urban agenda » - VN**

INTERNATIONAAL

« *The new urban agenda* » (« De nieuwe stedelijke agenda ») werd op 20 oktober 2016 aangenomen tijdens de Conferentie van de Verenigde Naties rond huisvesting en duurzame stedelijke ontwikkeling (Habitat III) in Quito, Ecuador en goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 23 december 2016, tijdens hun achtenzestigste plenaire vergadering van de eenenzestigste zitting.

De nieuwe stedelijke agenda incorporeert een gemeenschappelijke visie op een betere en duurzamere toekomst. Een goed geplande en goed beheerde urbanisatie kan een krachtig instrument zijn voor duurzame ontwikkeling voor ontwikkelingslanden en ontwikkelde landen. Deze agenda refereert op vele plaatsen aan gendergelijkheid.

Meer informatie via: <https://unhabitat.org/sites/default/files/2019/05/nua-english.pdf>

- **« Womenability »**

FRANKRIJK en INTERNATIONAAL – MIDDENVELD – VERKENNINGSWANDELINGEN

Womenability werd opgericht met het oog op een beter wederzijds begrip van hoe vrouwen van over de gehele wereld de openbare stedelijke ruimte gebruiken, vorm geven en aanvoelen. Steden worden immers gebouwd en bestuurd door mannen, vaak zonder rekening te houden met de behoeften en de inbreng van vrouwen.

Womenability wil vrouwen betrekken en hen stimuleren om hun ervaringen van de openbare ruimte te uiten en te delen door middel van verkenningswandelingen.

De actie die *Womenability* opzette, omhelst 3 stappen:

Stap 1: brengen van een bezoek aan 30 steden met meer dan 200 000 inwoners, bestuurd door een vrouw

Stap 2: organiseren van verkenningswandelingen in elk van die steden, in samenwerking met lokale NGO's

Stap 3: uitvoeren van verkenningswandelingen (volgens een vastliggend protocol) om tot een vergelijking te komen van de situatie in de verschillende steden.

Deze oefening werd afgerond en het resultaat ervan is te lezen in het rapport «***Solutions for gender fair cities***».

Meer informatie via: <http://www.womenability.org/>

Bekijk deze video:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=42&v=2hIVJ5Eck28&feature=emb_title

Het rapport kan u consulteren via: https://issuu.com/womenability/docs/womenability_solutions-for-gender-f

Op Europees niveau

- **Rapport van het Europees Instituut voor Gendergelijkheid – TRANSPORT**

Dit rapport benadrukt dat vrouwen zich op een andere manier verplaatsen dan mannen. Hun verplaatsingen zijn meer gefragmenteerd, vrouwen gebruiken een bredere waaier van vervoersmodi en leggen andere trajecten af.

Met dit rapport wil EIGE benadrukken dat vervoer ontegensprekelijk een genderdimensie heeft (zie voor meer details de link hierboven met het EIGE-rapport).

Meer informatie via: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/transport>

- **« *City ViTality And Sustainability* » (CIVITAS)**

CIVITAS is een netwerk van steden dat zich toelegt op schoner en kwalitatief beter transport in Europa en daarbuiten. Sinds de lancering door de Europese Commissie in 2002 heeft het CIVITAS-initiatief meer dan 800 maatregelen en oplossingen voor stadsvervoer getest en geïmplementeerd als onderdeel van pilootprojecten in meer dan 80 Europese steden.

De inventaris van instrumenten van CIVITAS (***CIVITAS Tool Inventory***) is een online databank van meer dan 200 tools en methoden die lokale autoriteiten helpt bij de keuze van een bepaalde planningstool in een specifieke lokale context.

Zo formuleerde Civitas ook beleidsaanbevelingen rond genderwuste mobiliteit in de nota « ***Gender equality and mobility: mind the gap!*** », (« Gendergelijkheid en mobiliteit: let op de kloof! »). Hierin komen belangrijke punten aan bod zoals : de deelname van vrouwen aan de besluitvorming, de

verbetering van de toegankelijkheid en de veiligheid van het openbaar vervoer, het comfort en de noodzaak van het rekening houden met de verschillende behoeften van mannen en vrouwen.

U kan de nota hier raadplegen: <https://civitas.eu/content/civitas-policy-note-gender-equality-and-mobility-mind-gap>

Een ander product van Civitas is « **Age + Gender Tally** » een methode om het aantal mensen te berekenen dat zich op een bepaald moment in de openbare ruimte verplaatst of er aanwezig is, inclusief de schatting van hun leeftijd en geslacht. Deze gegevens geven ons een beter idee van wie een bepaalde ruimte gebruikt, wie zich er niet welkom voelt en wie er helemaal geen toegang toe heeft.

Om deze tool te gebruiken, moet je je op een plek bevinden waar mensen bewegen, stil blijven staan of iets doen. Je moet je een lijn op de grond voorstellen van ongeveer 3 tot 5 meter lang en de voetgangers tellen die deze oversteken. Bij de oversteek, moet je de leeftijd en het geslacht van elke persoon schatten.

Het instrument kan je hier raadplegen: <https://gehlpeople.com/tools/age-gender-tally/>

Meer informatie via: <https://civitas.eu/>

- **Urbact en het rapport « *Gender equal cities* »**

URBACT is een Europees uitwisselingsprogramma voor duurzame stedelijke ontwikkeling. Het ondersteunt samenwerking tussen Europese steden om hun economische, sociale en ecologische ontwikkeling te bevorderen. Het rapport « **Gender Equal Cities** » laat zien hoe je een openbare stedelijke ruimte kan creëren waar vrouwen zich thuisvoelen, waar hun stem wordt gehoord, waar hun behoeften kunnen geuit en hun bijdragen gevaloriseerd. Dit is een noodzakelijke stap om steden welvarender te maken.

Dit rapport is bedoeld om besluitvormers te informeren en te inspireren om in hun steden in actie te treden. Gendergelijkheid vraagt immers een sectoroverschrijdende aanpak en moet worden geïntegreerd in het hart van de uitdagingen waarvoor een stad staat. Het rapport is onderverdeeld in 6 thema's: vertegenwoordiging en participatie, goed bestuur, economische gelijkheid, openbare diensten, de ontwikkeling van de openbare ruimte en de integratie van immigranten.

Voor het onderdeel « **ontwikkeling van de openbare ruimte** » verwijst het rapport naar het positieve voorbeeld van Wenen, waar in de stadsplanning rekening werd gehouden met gender en diversiteit om de toegankelijkheid en de veiligheid te verbeteren en om de sociale relaties en de integratie te bevorderen.

Meer informatie en het rapport via: <https://urbact.eu/gender-equal-cities/>

- « ***The future of cities*** » - Rapport van de CCR en de Europese Commissie

Dit rapport is een initiatief van het **Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC)**, kenniscentrum van de Europese Commissie (EC). Het belicht de factoren die de stedelijke toekomst vormgeven. Het identificeert de belangrijkste uitdagingen waarmee steden worden geconfronteerd en de sterke punten waarop ze kunnen bouwen om proactief aan hun gewenste toekomst te bouwen.

In het inleidende gedeelte, « **1.3 A role for Europe and its cities** » wordt in het kader « **We envisage cities and human settlements that:** » ondermeer het belang onderstreept van het bereiken van gendergelijkheid in menselijke nederzettingen evenals het belang van het bevorderen van gendergevoelige planning en investeringen met het oog op een duurzame, veilige en toegankelijke stedelijke mobiliteit voor iedereen.

In de sectie « **9. Sociale segregatie** », meer specifiek in paragraaf « **9.1 How can cities be more inclusive?** » definieert het rapport stedelijke segregatie als de ongelijke verdeling van verschillende sociale groepen in de stedelijke ruimte, voornamelijk gebaseerd op beroep, inkomen en opleiding, evenals op geslacht en etniciteit.

Meer informatie en het consultatie van het rapport via:

<https://urban.jrc.ec.europa.eu/thefutureofcities/>

Op nationaal niveau

- « **Imagining gender equalities** »

FILIPIJNEN

Een VN-initiatief, de online campagne van **UN-Habitat Filippijnen** ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag 2020, nodigde Filippino's uit om het veld in te vullen:

« **Als meer vrouwen steden zouden ontwerpen, dan zou er**

_____ ».

Vrouwen van alle leeftijden en beroepen uit verschillende steden in de Filippijnen namen deel aan de uitwisseling, waaronder personeel van lokale overheden, leraren, architecten, urbanisten en stadsplanners, bouwkundig tekenaars, werknemers van NGO's en studenten.

Hun reacties werden gepost op Facebook en Instagram ter voorbereiding op de Internationale Vrouwendag op 8 maart, onder het thema « **Gelijkheid van generaties** ».

Meer informatie via: <https://unhabitat.org/philippines-imagining-gender-equal-cities/>

- **Een reeks genderaudits**

VERENIGD KONINKRIJK

In 2000 stimuleerde het **Ministerie van Transport in het Verenigd Koninkrijk** de uitvoering van genderaudits op het gebied van openbaar vervoer door het opstellen van een checklist « **Guidance and checklist for gender auditing on public transport** ». Deze lijst is in feite een handvest dat tot doel heeft aanbieders van openbaar vervoer te inspireren / te helpen bij het opzetten van audits om gendergelijkheid binnen hun structuur te bevorderen.

In 2007 werd ook een actieplan voor gendergelijkheid in het openbaar vervoer gelanceerd, gekoppeld aan een wet van 2006 die alle overheidsinstanties verplichtte om discriminatie op grond van geslacht en seksuele intimidatie te bestrijden en om gendergelijkheid te bevorderen.

Meer informatie via: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/transport>

- **De stad Malmö**

ZWEDEN

In 2002 werd gendermainstreaming in het openbaar vervoer tot een van de hoofddoelstellingen van het Zweedse vervoersbeleid verklaard. Overeenkomstig dit nationale beleid heeft de stad **Malmö** een reeks raadplegingen gehouden met het maatschappelijk middenveld, vertegenwoordigers van de belangen van vrouwen, om genderkwesties in het openbaar vervoer te bespreken.

Dit overleg resulteerde in een reeks maatregelen zoals het verbeteren van de veiligheid 's nachts door het verhogen van het aantal bushaltes om passagiers dichter bij huis af te zetten of door het verwijderen van bomen of struiken die het zicht verminderen en door verlichting aan te brengen in « donkere wegen » zoals bijvoorbeeld tunnels.

Meer informatie via: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/transport>

- **Het project « Gender Mainstreaming Model District »**

OOSTENRIJK

Een project dat de titel draagt « **Gender Mainstreaming Model District** » heeft het mogelijk gemaakt om analysekaarten op te stellen die een zicht geven op genderkwesties in de openbare ruimte in Wenen en meer specifiek door de situatie in de verschillende wijken te analyseren.

Kwalitatieve evaluaties van de openbare ruimte maken het mogelijk om volgens ergonomische criteria zoals de breedte van straten of de toegankelijkheid voor voetgangers, vast te leggen welke de positieve en omgekeerd welke de gevaarlijke zones in de stedelijke openbare ruimte zijn.

Meer informatie via: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/transport>

- **De « roze taxi's »**

ITALIE

In 2005 keurde de stad **Bolzano** een tijds- en urenplan goed om de combinatie van gezins- en werktijd te verbeteren.

Overeenkomstig de doelstellingen van het plan ontwikkelde de gemeente daarnaast een reeks initiatieven op maat van de behoeften van vrouwen in het stadsvervoer:

- De lancering van « roze taxi's », een taxiservice voor vrouwen die de hele nacht beschikbaar is tegen een verlaagde prijs om nachtelijke aanranding zoveel mogelijk te voorkomen.
- En de introductie van 'roze -parkeerplaatsen', gemakkelijk toegankelijke, goed verlichte plaatsen, exclusief gereserveerd voor vrouwelijke chauffeurs met het oog op het waarborgen van de plaats en de veiligheid van vrouwen in de stedelijke openbare ruimte.

Meer informatie via: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/transport>

- **Een feministische benadering van stadsplanning die nieuwe ideeën naar Husby, Stockholm brengt**

ZWEDEN

De huisvestingsmaatschappij « **Svenska Bostäder** » (SB) heeft het centrum van Husby in het noordwesten van Stockholm opnieuw ontworpen vanuit feministische principes en vanuit aandacht voor gelijke behandeling.

Deze buitenwijk van Stockholm zou kunnen gezien worden als de eerste plaats in Zweden die werd ontworpen vanuit een feministische stadsplanning. De huisvestingsmaatschappij SB probeerde de genderbalans in het centrum van de regio te herstellen door middel van renovatie. SB lanceerde workshops waar bewoners zich vrij konden uiten en konden aangeven waar ze zich niet veilig voelden.

Op basis van deze workshops kon een duidelijk beeld gecreëerd worden van hoe het centrum werd beleefd en van de factoren die een rol spelen bij de perceptie van deze openbare ruimte door vrouwen. Het bleek dat vrouwen er grotendeels voor kozen het centrum te mijden omdat zij er zich niet op hun gemak voelden. De doorgevoerde veranderingen betroffen ondermeer het verbeteren van de openbare verlichting om een veiligere doorgang te creëren.

De verhuis van een café, dat gelegen was op het centrale plein en vooral mannelijke klanten aantrok, zal worden aangewend als een opportuniteit om een meer gastvrije ontmoetingsplaats voor vrouwen te creëren in het centrum.

Meer informatie via: <https://urbact.eu/gender-equal-cities>

Samen sterk

Op internationaal niveau

- **Het netwerk « GenderCC - Women for Climate Justice »**

INTERNATIONAAL

« Gendercc – Women for Climate Justice » is een wereldwijd netwerk van organisaties, exper.e.ts en activiste.n/s die zich inzetten voor gendergelijkheid, vrouwenrechten en klimaatrechtvaardigheid.

Gendercc is tot stand gekomen in het kader van de internationale klimaatonderhandelingen (UNFCCC-United Nations Framework Convention on Climate Change). Het omvat vrouwen en genderdeskundigen die werkzaam zijn op het gebied van beleid, onderzoek en praktische uitvoering op internationaal, nationaal en lokaal niveau.

Meer informatie via: <https://gendercc.net/>

- **« Uni Hub Gender » van Habitat-UNI**

INTERNATIONAAL

Habitat UNI is het partnerschap van UN-Habitat met universiteiten van over de gehele wereld.

UNI Hub is een consortium van universiteiten die akkoord gaan om te werken aan eenzelfde thematische prioriteit volgens de principes van samenwerking, uitwisseling en wederzijds leren, en resultaten produceren die de rol van universiteiten in duurzame stedelijke ontwikkeling versterken. Eén van deze UNI Hubs is een Gender Hub: deze documenteert, analyseert, ontwikkelt en promoot een wereldwijde agenda rond gendergelijkheid en vrouwenrechten in de stad en in de stedelijke omgeving.

Meer informatie via:

<https://uni.unhabitat.org/women-and-city-seminar-territorial-injustices/>

<https://uni.unhabitat.org/thematic-hubs/gender/>

- **Het netwerk « Women in Cities International » (WICI)**

INTERNATIONAAL

Women in Cities International (WICI) werd in 2002 opgericht als een non-profit netwerk dat zich richt op gendergelijkheid en de deelname van vrouwen aan stedelijke ontwikkeling. WICI werd opgericht in Montreal en is ontstaan uit het werk dat in de jaren negentig in Canadese steden werd ondernomen op het gebied van de veiligheid van vrouwen in stedelijke gebieden en op het participatieve potentieel van enquêtes over de veiligheid van vrouwen. WICI wil op basis van deze elementen vrouwen autonomer maken en de dialoog starten met gemeentelijke besturen om zo verandering op gang te brengen.

WICI gebruikt altijd een participatieve benadering om dialoog en verandering te creëren. Het netwerk informeert voortdurend over het belang van aandacht voor gendergelijkheid, over de rol van vrouwen

in steden en over de meerwaarde van een gendergevoelige benadering in het besluitvormingsproces binnen gemeenschappen, gemeenten en op alle beleidsniveaus.

Leden van het WICI-netwerk treden op als adviseurs van lokale en nationale overheden en van internationale organisaties om beleid en programma's voor meer gendergelijkheid te bevorderen. Zij ijveren ook voor een grotere participatie van vrouwen in deze processen en onderstrepen het belang van de initiatieven van vrouwenverenigingen om de effectiviteit van de maatregelen te verhogen.

Meer informatie via: <https://femmesetvilles.org/>

- **Het netwerk « *Women in Architecture* » (WIA)**

VERENIGDE STATEN – INTERNATIONAAL

De « **AIANY WIA-commissie** » ontwikkelt en promoot vrouwelijke leiders in architectuur, met de nadruk op mentorschap, licentieverlening en netwerk mogelijkheden in de architectuur en aanverwante ontwerpindustrieën en constructie. De AIANY WIA-commissie is een centrale bron voor leiderschap voor vrouwen in het architectenvak.

Meer informatie via: <https://www.aiany.org/committees/women-in-architecture/>

- **Het netwerk « *Metropolis Women* »**

« **Metropolis** » is een wereldwijd netwerk van grote steden en grootstedelijke regio's.

Met behulp van dit netwerk wil « **Metropolis Women** » een internationale ruimte creëren van uitwisseling en samenwerking voor vrouwen die een politieke positie bekleden en voor vrouwelijke managers, bestuurders en vrouwen die werken voor de lokale en grootstedelijke omgeving.

Metropolis Women stimuleert en bevordert stedelijke ontwikkeling die gevoelig is voor sociale, economische, culturele, milieukwesties en alle aspecten die verband houden met gender. De vereniging werkt daarom aan het opstellen van mondiale en regionale agenda's om de rechten van vrouwen te waarborgen in de verschillende internationale fora waar zij vertegenwoordigd is.

Metropolis Women is in 2005 in Berlijn opgericht om het genderperspectief in de debatten en activiteiten van de vereniging te introduceren als een actiestrategie om echte en effectieve gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bereiken met als finaal doel ervoor te zorgen dat onze metropolen egalitair, veilig en inclusief zijn.

Meer informatie via: <https://www.old.metropolis.org/women>

Op Europees niveau

- **Het netwerk GDUS – « *Gender, Diversity and Urban Sustainability* »**

EUROPESE UNIE

GDUS is een informeel netwerk van academici en stedenbouwkundigen. Het doel is om werk dat is uitgevoerd op het gebied van gender- en diversiteitskwesties in stedelijke studies en de theorie van stadsplanning samen te brengen.

GDUS brengt verschillende disciplines samen zoals ruimtelijke ordening, stedenbouw, omgevingspsychologie, landschapsplanning en sociaal beleid binnen duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Elk lid brengt zijn onderzoek of praktische ervaring in een gendergevoelige benadering aan.

Het netwerk werkt via deze site: www.rali.boku.ac.at/gdus.html

GDUS wil alle in de EU-lidstaten aanwezige expertise samenbrengen en toelichten welke verandering er nodig is in praktijken en op beleidsvlak in functie van meer gendergelijkheid. Het netwerk ondersteunt de ontwikkeling van nieuwe instrumenten voor het beoordelen van stedelijk beleid dat rekening houdt met gender.

Meer informatie via: <https://boku.ac.at/rali/ilap/netzwerke-und-arbeitskreise/gdus-network>

- **De CEMR en het Observatorium van het Europees charter voor gelijkheid van vrouwen en mannen op lokaal vlak**

De **Raad van de Europese Gemeenten en Regio's (CEMR)** vertegenwoordigt de belangen van lokale en regionale autoriteiten in Europa en hun verenigingen in meer dan 40 landen. Het bevordert burgerschap en stimuleert de dialoog tussen verkozen politici/ae. CEMR lanceerde het Europees Handvest voor de gelijkheid van vrouwen en mannen op lokaal vlak.

Door het Handvest te ondertekenen, uiten lokale en regionale actoren hun wil om zich in te zetten voor het gelijkheidsbeginsel. De ondertekening moedigt hen aan om concrete beleidsmaatregelen en acties op te zetten via samenwerking met instellingen en organisaties op hun grondgebied.

Het Observatorium van het Europees charter voor gelijkheid van vrouwen en mannen op lokaal vlak ondersteunt de ondertekenaars en geeft vorm aan het streven van de CEMR naar gelijkheid.

Het Charter in het kort: <https://charter-equality.eu/the-charter/la-presidence-en.html?lang=en> (vertaling naar het NL mogelijk)

Meer informatie via: <https://charter-equality.eu> / <https://www.ccre.org/> (vertaling naar het NL mogelijk)

- **Het netwerk MoMoWo « Women's Creativity Since the Modern Movement »**

EUROPESE UNIE

Momowo is een door de Europese budgetlijn « Creative Europe » gesponsord project dat tot doel heeft de bijdrage van vrouwen aan designberoepen te meer bekendheid te geven.

Vanuit een pan-Europees en interdisciplinair oogpunt benadert Momowo het werk van vrouwen in de beroepen architectuur, industrie en interieurontwerp met aandacht voor hun actuele culturele en sociale waarde.

Het project heeft tot doel belangrijk Europees cultureel erfgoed te delen dat is gevormd door vrouwen die werkzaam zijn in de designsector. Het Momowo-netwerk brengt zeven instellingen samen die elkaar aanvullen en representatief zijn voor de diversiteit van Europese culturen.

De activiteiten en evenementen van het project moedigen een gemeenschappelijke Europese dialoog aan, ondersteunen de transnationale stroom van culturele en artistieke werken en producten en bevorderen de grensoverschrijdende mobiliteit van mensen die in de culturele sector werken.

Meer informatie via: <https://www.facebook.com/MoMoWomen/>

Op nationaal niveau

- **Het *Brussels Centre for Urban Studies***

BELGIE - ONDERZOEKSCENTRUM

Het *Brussels Centre for Urban Studies* is een interdisciplinaire onderzoekscentrum van de Vrije Universiteit Brussel (VUB) die onderzoeksters uit verschillende disciplines bijeenbrengt (<https://urbanstudies.brussels/people>).

Het Centrum wil de zichtbaarheid van het stads onderzoek van de VUB vergroten, ontwikkelt en ondersteunt transdisciplinaire onderzoeksprojecten op het gebied van stadsstudies. De onderzoeksoriëntatie is globaal, maar er wordt bijzondere aandacht besteed aan de stedelijke dynamiek van Brussel.

Op 8 maart 2019 werd er een masterclass gehouden onder de titel '**Onderzoek naar jongeren, gender en etniciteit in stedelijke gebieden**' met Anoop Nayak (<https://urbanstudies.brussels/news-event/masterclass-researching-youth-gender-and-race-urban-settings>)

Meer informatie via: <https://urbanstudies.brussels/>

- **De verklaring « Engagement arts »**

BELGIE - VERKLARING

Een verklaring ondertekend door veel Belgische kunstenaars, als reactie op de #metoo-beweging. Deze verklaring illustreert de toewijding om zich aan te sluiten bij een wereldwijde beweging om een einde te stellen aan intimidatie, geweld, discriminatie en machtsmisbruik.

Meer informatie via: <https://www.engagementarts.be/en/statement>

- ***Femmes Résistantes Artistes Professionnelles (FRAP)***

BELGIE – NETWERK EN RUIMTE VOOR VROUWELIJKE ARTIESTEN

FRAP is een ruimte en een Franstalig netwerk van professionele vrouwelijke kunstenaars opgezet om solidariteit en wederzijdse steun te het creëren en om banden tussen vrouwelijke kunstenaars te smeden.

« Hierbij een uitnodiging om ons elke eerste zondag van de maand te ontmoeten, onszelf voor te stellen, elkaar beter te leren kennen, onze professionele ervaringen en onze moeilijkheden als vrouwelijke artiesten te delen, zodat we meer verenigd en sterker kunnen worden.

Laten we een netwerk van **professionele vrouwelijke artiesten** creëren waar we elkaar kunnen steunen, respecteren, waarderen, verbeteren en ons laten horen.

Bij FRAP heeft elke professionele vrouwelijke artiest die dat wenst ongeveer 20 minuten om haar parcours, haar problemen of een voltooid werk te presenteren, gevolgd door 10 minuten discussie met het publiek. »

De eerste FRAP-bijeenkomst vond plaats op 5 april 2020 (<https://www.frap.online/rencontres>).

De tweede FRAP-bijeenkomst is gepland op 3 mei 2020 (locatie te bepalen op basis van covid19). (Online inschrijving: <https://www.frap.online/event-details/frap-2>)

Meer informatie via: <https://www.frap.online/>

- **Het collectief « Genre et Ville »**

FRANKRIJK

Think Tank en Do Tank « **Genre et Ville** » is een onderzoeks- en actieplatform dat bestaat uit stedenbouwkundigen, sociologen, architecten en kunstenaars. Het ageert om de openbare ruimte egalitair en inclusief te maken.

Via urbanisatie, stadsplanning, architectuur en sociale organisatie stelt dit netwerk via hun acties de stedelijke inrichting in vraag en willen de leden de openbare ruimte transformeren op basis van een genderanalyse met aandacht voor een intersectionele benadering, dat wil zeggen door vragen over gendernormen op te nemen in combinatie met leeftijd, sociale, culturele en etnische afkomst, identiteit en seksuele geaardheid.

Meer informatie via: <http://www.genre-et-ville.org/> / <https://urbact.eu/gender-equal-cities>

- **Het coöperatief « Col·lectiu Punt 6 »**

SPANJE - SAMENWERKINGSVERBAND

Col·lectiu Punt 6 is een samenwerkingsverband van architecten, sociologen en stedenbouwkundigen. Hun belangrijkste doel is om een genderperspectief op te nemen in het ontwerp van de stedelijke ruimte en stedelijke voorzieningen.

« Wat houdt een feministisch urbanisme in? » - Col·lectiu Punt 6

https://www.youtube.com/watch?v=dI4TOCPMMBA&feature=emb_title

Meer weten via: <http://www.punt6.org/en>

- « L'architecture qui dégenre »

BELGIE – PLATFORM

Door Apolline Vranken

« L'architecture qui dégenre » (Architectuur die « gender deconstrueert ») is een platform dat de dominante orde in twijfel trekt, gelijkheid wil installeren en optimisme brengt.

« L'architecture qui dégenre, wat is dat? »

L'architecture qui dégenre, dat is verder gaan. Meerdere personen betrekken. En je meenemen naar een realistische utopie die feministische architectuur is. Want, ja, er zijn evenveel egalitaire vormen van samenwonen als vormen van feminisme: een oneindigheid.

L'architecture qui dégenre stelt de dominante orde en de geldende regels in vraag. En stelt oplossingen voor.

L'architecture qui dégenre geeft vorm aan gelijkheid en brengt optimisme binnen onze muren, in onze huizen, in onze straten en steden »

Meer weten via: <https://www.facebook.com/architecturequidegenre>

- **Garance vzw**

BELGIE – VERENIGING

« **Garance** is een vereniging zonder winstoogmerk die sinds haar oprichting in 2000 vecht tegen gendergerelateerd geweld. Garance organiseert voornamelijk zelfverdediging en verbale verdedigingstraining.

Garance werkt samen met andere verenigingen (via de ter beschikking stelling van vormingswerkers). Op deze manier bereikt Garance een precair publiek dat gemarginaliseerd is of zich in een crisissituatie bevindt.

De preventieactie heeft des te meer impact aangezien de samenwerking vooral tot stand komen met partners die in direct contact staan met de dagelijkse realiteit van vele vrouwen. Garance zet bewustmakings- en voorlichtingsacties op en verzorgt publicaties die gericht zijn naar een breed publiek. Garance wil iedereen informeren over de mogelijkheid om zichzelf te beschermen tegen verschillende vormen van geweld en biedt daarbij praktische hulpmiddelen.

Naast haar vormingswerkers deelt Garance haar expertise op het gebied van eerstelijnspreventie van gendergerelateerd geweld. Overheden, instellingen, werkgevers en onderzoekers doen een beroep op

Garance om de strijd tegen geweld tegen vrouwen te verrijken door opleiding voor professionals, onderzoek en beleid. »

Link naar de brochure van Garance : « Openbare ruimte, gender en onveiligheidsgevoel » :
<http://www.garance.be/docs/12EspacepublicgenreNL.pdf>

Meer informatie via: <http://www.garance.be/>

- **De vereniging ANGELA D.**

« **Angela.D** » is een vereniging waar vrouwen oplossingen voor huisvesting aanbieden aan alle vrouwen. Ze creëren samen een leefruimte waar solidariteit, gemeenschapszin, uitwisseling van kennis en vaardigheden en het belang van de plaats van vrouwen in de buurt, de stad en de samenleving tot uiting komen.

Angela.D werkt op meerdere domeinen :

- Huisvesting
- De buurt, met aandacht voor het wonen
- Alles wat gemeenschappelijk is (ruimtes, diensten en collectieve goederen)
- De gehele samenleving

Angela.D richt zich naar vrouwen uit alle lagen van de bevolking, van alle leeftijden en culturen, status, afkomst, seksuele geaardheden, inkomensniveau ... alleenstaanden en koppels, met of zonder kinderen.

Angela.D werkt aan de autonomie van vrouwen op verschillende domeinen van het leven: gezondheid, burgerschap, samenleven ...

Meer informatie via: <https://angela-d.be/>

- **« City Dreamers »**

CANADA - DOCUMENTAIRE

Un film van Joseph Hillel

« **City Dreamers** » is een film over de evolutie van onze stedelijke omgeving waarbij vier avant-gardistische vrouwelijke architecten werken, observeren en reflecteren over de transformaties die de steden van vandaag en morgen al meer dan 70 jaar hebben gevormd.

Meer informatie via : <https://www.citydreamersfilm.com/>

Goede praktijken die inspireren (Podcasts, documentaires, kunst- en cultuurprojecten, verenigingen...)

Het zich opnieuw toe-eigenen van de openbare ruimte

- **Verkenningwandelingen – een initiatief van de vzw Garance**

BELGIE – VERKENNINGSWANDELINGEN

De **vzw Garance** organiseert regelmatig verkenningwandelingen in Brussel.

« Groene ruimtes worden niet op dezelfde manier gebruikt door jongens en mannen als door meisjes en vrouwen. Het project heeft tot doel de parken voor deze laatste gastvrij te maken. We hebben uw advies nodig zodat alle meisjes en vrouwen zich goed voelen in de parken. »

« Het gaat om een groepswandeling, begeleid door twee animatrices, waarbij de vrouwen de openbare ruimte observeren en verbanden leggen tussen de inrichting van het park en de gevoelens en ervaringen die ze hierbij hebben. Alle opmerkingen worden vertaald in aanbevelingen die worden doorgestuurd naar de bevoegde autoriteiten. De wandeling duurt maximaal twee uur en je hoeft hiervoor niet sportief te zijn. »

Meer informatie via: <http://garance.be/femmesauparc/calendrierme.pdf>

- **Matrimoniumdagen (« Les Journées du Matrimoine »)**

BELGIE/FRANKRIJK – EVENEMENTEN

Een evenement dat plaatsvond van 28/09/19 tot 29/09/2019 in Brussel.

« Het bestaat al vier jaar in Parijs. En het was een primeur in Brussel: de Matrimoniumdagen vonden plaats van 28 tot 29 september 2019. « **Matrimonium** » (**vrouwelijk erfgoed**) is de **vrouwelijke parallel van « patrimonium » (mannelijk erfgoed)** »

Want het doel van deze operatie is om de door vrouwen overgeleverde bijdragen, tastbaar of immaterieel van aard, van artistiek of van historisch belang, te ontdekken. Tijdens erfgoeddagen wordt het **vrouwelijk erfgoed immers vaak te weinig belicht** », zoals uitgelegd op de pagina van het evenement.

Een evenement dat wordt georganiseerd door « **L'architecture qui dégenre** » en de vzw « **Het eilandje** ».

Meer weten via: <https://www.facebook.com/events/2399596236793598/>
https://www.rtbf.be/info/societe/detail_nouveaute-a-bruxelles-les-journees-du-matrimoine-celebreront-l-heritage-des-femmes?id=10299865

- **Podcast Rencontre Bâtarde #1: «Les femmes & la brique » (Podcast « Bastaard ontmoeting 31 » : « Vrouwen en de baksteen »)**

BELGIE - PODCAST

Een podcast gerealiseerd door **Mélanie Cao**, in samenwerking met **Apolline Vranken**.

Productie : D'Une Certaine Gaieté.

« In deze eerste « Bastaard ontmoeting » maakten we kennis met de Brusselse architecte Apolline Vranken. Aan bod kwamen thema's als architectuur en feminisme, begijnen en vormen van samenwonen en het seksisme van Le Corbusier. »

Te beluisteren via: <https://soundcloud.com/labatarde/rencontre-batarde-1>

Meer informatie via: <https://www.labatarde.be/rencontre-batarde-episode-1-les-femmes-la-brique/>

- **Audio documentaire « La ville à l'épreuve du genre » (« Een gendertoets van de stad »)**

FRANKRIJK- PODCAST

Verspreid op 24/11/2015 tijdens de uitzending SUR LES DOCKS door **Irène Omélianenko**.

Collection « Sur Les Lieux De »- Een documentaire van **Nedjma Bouakra** en **Christine Diger**.

« Het territorium functioneert als een uitvergroete spiegel van toewijzingen van genderrollen. Zelfs nu veel beroepen en activiteiten ook openstaan en uitgeoefend worden door vrouwen zoals directieposten in beursgenoteerde bedrijven, bergbeklimmers, loodgieters, jongleurs ... blijft de bezettingsgraad van de openbare ruimte door vrouwen erg laag.

Een recent onderzoek in het Bois de Vincennes onderstreept dat de aanwezigheid van vrouwen in wandelgebieden afneemt van zodra mannen ze overnemen. Zo worden de houten fietspaden voornamelijk gebruikt door mannen die er mountainbiken. »

Hier te beluisteren: <https://www.franceculture.fr/emissions/sur-les-docks/la-ville-lepreuve-du-genre>

- **Podcast « Cours d'égalité à la récré » (« Gendergelijkheid op de speelplaats »)**

FRANKRIJK - PODCAST

Verspreid op 30/03/2018 tijdens de uitzending LE MAGAZINE DE LA RÉDACTION door **Aurélié Kieffer**. Een reportage van **Sarah Petitbon** in een school in Bordeaux.

« Jongens en meisjes positioneren zich niet op dezelfde manier in de strategische ruimte van de speelplaats. Veelal bezetten jongetjes het centrum van de speelplaats terwijl kleine meisjes zich aan de rand van de koer bevinden. »

Te beluisteren via: <https://www.franceculture.fr/emissions/le-magazine-de-la-redaction/cours-degalite-a-la-recre>

- **Het festival « WoWmen »**

BELGIE - FESTIVAL

« Gepresenteerd door het **Kaaitheater** in samenwerking met Brusselse partners: **deBuren, Engagement, Espace Tous, Fins Cultureel Instituut voor de Benelux, KVS, Passa Porta, rile *, RoSa, VUB- Rhea, expertisecentrum voor gender en diversiteit, workspacebrussels.**

In de eerste week van maart 2020 - de week voor Internationale Vrouwendag - vond de vierde editie van WoWmen plaats! in Brussel.

In dit programma van voorstellingen, conferenties, debatten, films en workshops werd kritisch gekeken naar de stand van genre, kunst en samenleving. »

Meer informatie via:

https://www.kaaitheater.be/wowmen?utm_source=bruzz&utm_medium=banner&utm_campaign=wowmen20

- **De documentaire « Women In Architecture »**

BELGIE – DOCUMENTAIRE

Te bekijken via: <https://vimeo.com/364077484>

met **Andrea Leers, Jane Weinzapfel, Francesca Perani, Imma Jansana, Eliana Perotti, Lori Brown, Fluvia Fagotto, Patricia Santos Pedrosa, Stéphanie Bouysse-Mesnage, Caterina Franchini, Liz Walder**

Een FEMICITY programma

Onder de naam FEMICITY vind je alle audiovisuele activiteiten die *Les Délires Productions* in het seizoen 2018-2019 heeft opgezet ter ere van de vrouwelijke architect, de creatieve vrouw, de vrouw werkzaam in de vastgoedsector in de breedste zin van het woord.

Caviar Archi @lesdelires.productions 2019 <https://lesdelires.be/caviar/>

- **Meer vrouw op straat / VRT**

BELGIE – DOCUMENTAIRE REEKS

In de Canvas-reeks *Meer vrouw op straat* laat **Sofie Lemaire** ons kennismaken met **bijzondere vrouwen** uit onze recente en minder recente geschiedenis. Vrouwen wiens levensverhalen om een of andere reden tussen de plooiën van de tijd verloren zijn gegaan. Zo wil *Meer vrouw op straat* vergeten vrouwen een gezicht geven, en hopelijk ook een eigen **straat of plek** in 'hun' stad of gemeente.

Elke aflevering is een verslag van de campagne #meervrouwopstraat, die Sofie begin 2019 lanceerde in samenwerking met zeven grote steden. De reeks speelt zich dus ook elke aflevering af in een andere stad: **Antwerpen, Brussel, Gent, Leuven, Oostende, Mechelen en Brugge**. De laatste aflevering geeft een stand van zaken en belicht ook vrouwen uit kleinere gemeenten en steden.

Meer informatie via: <https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/meer-vrouw-op-straat/>

- **Madou wordt Madouce**

BELGIE – PROJECT ROND DE PLAATS VAN VROUWEN IN DE OPENBARE RUIMTE EN HET OPENBAAR VERVOER

Amazone, kruispunt gendergelijkheid onderzocht in een project met steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de MIVB (2014-2015) de plaats van vrouwen openbare ruimte en het openbaar vervoer. Dit project omvatte twee literatuurstudies, de organisatie van focusgroepen en resulteerde tenslotte in de plaatsing van vier levensgrote vrouwenportretten in het metrostation Madou, waardoor dit een « vrouwelijke toets » kreeg.

Meer informatie via: <https://pascalsmet.prezly.com/wanneer-madou-madouce-wordt> en via het Amazone Documentatiecentrum, contact: docu@amazone.be

Feministische kunst – symbolische aanwezigheid van vrouwen in de stedelijke omgeving

- **Collages rond vrouwenmoorden in Brussel**

BELGIE – ACTIES

Deze spontane beweging van collages verscheen voor het eerst in Frankrijk en werd vervolgens geëxporteerd naar België. Het is een beweging om zich opnieuw de straat toe te eigenen en ook een beweging om een naam te geven aan vrouwen die vermoord werden door hun man of partner.

Meer informatie via: <https://in-fluencemagazine.be/collages-femicides-une-nuit-avec-ces-femmes-qui-collent-pour-honorer-la-memoire-des-victimes/>
<https://www.lalibre.be/belgique/societe/des-collages-dans-les-rues-de-bruxelles-pour-denoncer-les-femicides-5d9b4a16d8ad5841fc570eb8>

- **« Contemporary Women's Artists in Belgium » (CWAB)**

BELGIE – DATABANK

Initiatiefneemster: **Karin Hanssen**

CWAB is een promotieplatform en een databank voor vrouwelijke hedendaagse beeldend kunstenaars in België.

CWAB zet vrouwelijke hedendaagse kunstenaars die in België wonen in de kijker. Deze Facebook-pagina wil de hoge kwaliteit van hun werk tonen en het bezoek.st.ers op de hoogte houden van het werk en de activiteiten van deze vrouwelijke kunstenaars (performances, publicaties ...).

Elke maand belicht de CWAB een kunstenaar op de pagina, toont actuele informatie over individuele tentoonstellingen, publicaties, verblijfplaats, enz. Een archief wordt bewaard op de informatiepagina.

Meer informatie via: <https://www.facebook.com/pg/CONTEMPORARY-WOMEN-ARTISTS-IN-BELGIUM-206720389374754/>

- **Enquête en opvoering « Urbamouv »**

BELGIE - OPVOERING

In 2013 nam een groep vrouwelijke dansers en choreografen (het collectief *En Transit*) de openbare ruimte over. Door **Catherine Lievens, Emmanuel De Candido, Emmanuel Donnet, Florence Marchal, Laura Silva, Alicia Novis, Poupette Choque, Virginie Verdier.**

De **vzw Zazimut** riep de vrouwelijke dansers van het Collectief En Transit op om hun ervaringen in de openbare ruimte te delen.

Dit initiatief maakt het mogelijk om het dagelijks gebruik van een plaats onder de lope te nemen. Om ingeburgerde sociale praktijken en stereotiepe voorstellingen van het mannelijke / vrouwelijke en het proces van constructie van genderrelaties in vraag te stellen. Om het gewone te vervangen door het verrassende. Om de eigen vrijheid van handelen te beleven of om grenzen af te tasten. Om het eigen creativiteitspotentieel te ontwikkelen en daardoor zelfvertrouwen te (her) vinden.

Werk beschikbaar en gratis downloadbaar via:

<https://www.mondefemmes.org/produit/urbamouv/>

- **De « Nanas » van Niki de Saint Phalle**

FRANKRIJK – BEELDHOUWWERK

In 1967 produceerde **Niki de Saint Phalle** haar eerste Nana-Huis en begon zij openbare plaatsen te bezetten met ronde en kleurrijke vrouwelijke figuren. Hiermee gaf zij creatieve vrouwen opnieuw een plaats in steden, die voornamelijk door mannen wordt ingenomen. « *De opkomst van haar gigantische stadskunst is vergelijkbaar met de opkomst van de feministische beweging, waarvan ze een plastisch equivalent smeedt* », aldus kunsthistorica Fabienne Dumont.

In een tijd waarin de ambachten van beeldhouwer of architect als mannelijk werden beschouwd, herwonnen vrouwelijke kunstenaars zoals Niki de Saint Phalle de openbare ruimte door er monumentale werken te installeren. Op deze manier braken zij uit de muren van de huiselijke omgeving, waarin zij werden opgesloten.

Meer informatie via: <https://awarewomenartists.com/decouvrir/oeuvres-feministes-monumentales-dans-lespace-public/>

- **« Truisms » van Jenny Holzer**

VERENIGDE STATEN – CONCEPTUELE KUNST

Het **Truisms**-project laat zich beschrijven als een verzameling van meer dan 250 korte zinnen in alfabetische volgorde, uitgevoerd door Jenny Holzer zelf.

In 1982, door de komst van LED-verlichting op reclameschermen, kon Holzer haar boodschap op grotere schaal verspreiden. De kunstenaar presenteerde haar tot nadenken stemmende zinnen aan het publiek in het Times Square-district van New York.

Deze zinnen geven levensadvies op basis van de ervaringen van de kunstenaar, ze doen ons nadenken over de westerse samenleving.

Meer informatie via: <https://www.facebook.com/pg/CONTEMPORARY-WOMEN-ARTISTS-IN-BELGIUM-206720389374754/>

- « NI » van Tania Mouraud

FRANKRIJK - OPTREDEN

In 1977 organiseerde **Tania Mouraud** haar eerste « *City performance* »: er werden 54 reclameborden opgehangen in Parijs waarop het woord « NI » werd geschreven op borden van 4x3 meter, in verschillende districten van de stad.

Tania Mouraud gaf met deze borden plaatsen in Parijs aan waar vrouwen worden uitgesloten.

Meer informatie via: <https://awarewomenartists.com/decouvrir/oeuvres-feministes-monumentales-dans-lespace-public/>

Streven naar een inclusieve openbare ruimte

- Zorolla

BELGIE - EXPERTISECENTRUM/PLATFORM

ZORROLA Expertisecentrum voor Gender en Menselijke Waardigheid in Reclame en Communicatie berust op een samenwerking tussen de Onderzoeksgroep Media, Politiek en Cultuur van de Universiteit Antwerpen en Amazone, Kruispunt Gendergelijkheid.

Het project biedt informatie, faciliteert actie en brengt verandering ten gunste van iedereen: vrouwen en mannen.

ZORROLA informeert tegelijkertijd over de schadelijke effecten van seksistische en vernederende beelden en over de gunstige effecten van gendergevoelige en inclusieve representaties in reclame en communicatie.

ZORROLA is gebaseerd op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en houdt rekening met de verschillende kruispunten / assen van identiteit: genderidentiteit, genderexpressie, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap, huidskleur, etniciteit, enz.

ZORROLA verzamelt goede en slechte praktijken. Om het bewustzijn rond deze problematie te versterken en verandering te stimuleren, afficheert ZORROLA deze op haar blog ter consultatie door het publiek en de media. Indien nodig kunnen voorbeelden naar adverteerders, reclame- en marketingbureaus, displaybedrijven en communicatieplatformen worden verspreid.

Meer informatie via: <https://zorrola.be/fr/home/mission-et-vision/>

- « De AntiSeksistische brigade »

FRANKRIJK – VERENIGING

De Anti-seksistische Brigade is een vereniging die vecht tegen seksistische reclame in de openbare ruimte.

« Deelnemen kan niet eenvoudiger: we bieden u SEKSISTISCHE stickers om te plakken op elke seksistische poster of advertentie die u tegenkomt! Vergeet niet om, zodra je een sticker hebt aangebracht, EEN FOTO TE MAKEN en deze te delen via de sociale netwerken (facebook, twitter, instagram, tumblr...) met de hashtag « #SEXIST »!

Meer informatie via : <https://www.facebook.com/BrigadeAntiSexiste/>

Video met voorstelling van het initiatief: https://www.youtube.com/watch?v=t_lC1Vbzsls

- **De vereniging « À nous la nuit » (« De nacht behoort ons toe »)**

FRANKRIJK – VERENIGING

« *À nous la nuit !* » werd opgericht in februari 2016 en is gevestigd in Parijs. De vereniging is bij wet erkend en heeft als doel het bewustzijn van discriminatie en vooroordelen in verband met gender en seksualiteit 's nachts in de stedelijke openbare ruimte te vergroten.

Podcast over de vereniging: <http://www.radioneo.org/fr/podcasts/view/655/mathilde-armantier-a-nous-la-nuit>

Youtube-kanaal van de vereniging:

<https://www.youtube.com/channel/UCg03o8Dt5iYIRGXJpmA5akQ>

Meer informatie via: <https://www.anouslanuit.fr/>

De virtuele publieke ruimte

- **« INTERNATIONAL WOMEN ARCHITECT MAP » door MoMoWo - *Women's Creativity Since the Modern Movement***

EUROPESE UNIE

MoMoWo en **Rebelarchitette** kondigden begin 2020 een nieuw samenwerkingsproject aan: de internationale kaart van vrouwelijke architecten.

Caterina Franchini, initiatiefneemster van Momowo (Women's Creativity Since the Modern Movement) en architectuurhistorica, werkt mee aan de ontwikkeling van het platform dat u hieronder kunt raadplegen.

INTERNATIONAL WOMEN ARCHITECT MAP

http://www.rebelarchitette.it/?fbclid=IwAR3kgM_5r5tyVOdRcRB-8mVjEwxszNXCPvQKbNT3vVC1A5-qxd77rHxu9gE

Databank :

<http://www.momowo.eu/database-webgis/>

Beschrijving: De databank bevat biografieën van vrouwelijke architecten (burgerlijk ingenieurs), interieur- en landschapsontwerpers en stedenbouwkundigen.

Daarnaast vind je er eminente en minder bekende figuren uit het verleden en het heden, die over de nationale grenzen heen de verschillende architectuur- en designbewegingen in Europa illustreren.

De databank registreert ook Europese vrouwen die hebben gewerkt en nog steeds werken in de EU en zelfs daarbuiten. De databank bevat biografische gegevens, schetsen, projecten en tekeningen / grafieken, foto's en gerelateerde documenten die door een breder publiek zijn voorgesteld.

Meer informatie via: <https://www.facebook.com/MoMoWomen/>
<https://www.facebook.com/950524804975368/posts/3122997474394746>

- **Het project « *EqualStreetNames.Brussels* »**

BELGIE

« *EqualStreetNames.Brussels* »

Wordt gecoördineerd door: **Open Knowledge Belgium / Noms Peut-Être !**

Met de steun van: [OpenStreetMap Belgium / Wikimedia Belgique.](#)

EqualStreetNames.Brussels ontving steun van **equal.brussels**.

Een project gedragen door **Open Knowledge Belgium**.

Open Knowledge Belgium is een vzw en grass-rootorganisatie waarvan de werking voornamelijk berust op vrijwillig.st.ers, gepassioneerd door openheid. De vzw combineert lobbywerk, onderzoek, technologie en projectwerking met het oog op het ontsluiten van informatie, waardoor mensen kennis kunnen opdoen en delen.

Hoe kwam het project tot stand?

« De namen van de publieke ruimtes (straten, lanen, pleinen en andere) bepalen de identiteit van de stad en de manier waarop de inwoners hiermee interageren. Het Brusselse gewest lijdt onder een grote ongelijkheid tussen mannelijke en vrouwelijke straatnamen. Wij willen hier verandering in brengen.

Er zijn verschillende manieren om deze ongelijkheid van de straatnamen aan te pakken en positieve verandering te realiseren in onze maatschappij. Onze manier is om met behulp van Open Data een kaart te creëren die de straatnamen van Brussel visualiseert volgens gender.

Omdat mannelijke en vrouwelijke namen in verschillende kleuren worden weergegeven, maakt het platform het mogelijk het grote publiek bewust te maken van het onevenwicht dat aanwezig is bij het geven van namen in de openbare ruimte.

Om dit mogelijk te maken, hebben we open data - data die vrij gebruikt, aangepast en verspreid mag worden door iedereen voor gelijk welke doeleinden - aangewend van OpenStreetMap en Wikipedia.»

Meer informatie via: <https://equalstreetnames.brussels>,
<http://be.okfn.org/2020/02/03/towards-equal-street-names-with-open-data/>

- **De Wikithon van de RTBF**

BELGIE - EVENEMENT

Op donderdag 5 maart 2020, tussen 7u en 22u, werd er een Wikithon georganiseerd op het terrein van de **RTBF** in Brussel. Dit evenement was bedoeld om enkele beroemde vrouwen onder de aandacht te brengen op het participatieve Wikipedia-platform

De Engelstalige **Wikipedia bevat minder dan 18% vrouwelijke profielen.**

Op basis van deze observatie in 2019 besloot **Manon Brulard**, toegewijde feministe en mede-oprichtster van de *Hack Your Future*-school, de « *Edit-a-thon, Hack the Gender Gap* » te creëren. Dit evenement heeft als doel beroemde vrouwen onder de aandacht te brengen op het participatieve Wikipedia-platform. Burgers worden uitgenodigd om met behulp van computers en de verschillende bronnen die tijdens het evenement beschikbaar worden gesteld profielen van deze vrouwen op te stellen.

Na de 2019-editie, die redelijk goed resultaat had opgeleverd (er waren ongeveer 80 profielen aangemaakt), ontmoette Manon Brulard Safia Kessas, columniste, journaliste en regisseuse bij de RTBF. Op basis van dit evenement werd de « Wikithon » (samentrekking van de woorden « Wikipedia » en « marathon ») voorgesteld aan Axelle Pollet, woordvoerdster van de RTBF, die besloot om het project te steunen.

Meer informatie via: https://www.rtbf.be/info/medias/detail_un-wikithon-pour-rendre-les-femmes-plus-visibles-sur-wikipedia?id=10131149
https://www.rtbf.be/emission/inside/detail_le-wikithon-une-action-concrete-pour-rendre-les-femmes-visibles?id=1044781